

Op zoek naar kleine vlinders in de tuin

Zo'n negen jaar geleden begon ik met het kijken naar nachtvlinders. Anders dan de meeste mensen die met deze mooie hobby beginnen, had ik aanvankelijk nog geen skinnerval of LedEmmer. Als 16-jarige werd mijn aandacht in eerste instantie getrokken door al die kleine motjes die in het gras vlogen toen ik erdoorheen liep op zoek naar vogels. Wanneer er weinig bijzondere vogels te zien waren, was de keuze snel gemaakt en probeerde ik die hysterisch vliegende motjes maar te fotograferen. Het bleken vroege grasmotten te zijn. Meteen kwam ik erachter hoeveel verschillende soorten grasmotten er wel niet zijn. En naast al die grasmotten nog veel meer andere soorten superkleine vlindertjes. Met dit gegeven in mijn achterhoofd zag ik ook allerlei kleine motjes in de tuin van mijn ouders vliegen, die ik eerder nooit echt had opgemerkt. Een nieuwe hobby was geboren. Ontzettend veel microvlindersoorten zijn gewoon in je tuin te vinden, als je er oog voor hebt.

Tekst & foto's:
Rik Wever
De Vlinderstichting

De rupsen van microvlinders leven van inheemse beplanting, dus ook in tuinen. Daar vallen ook de kruiden onder. Veel mensen zouden dit overigens onkruid noemen, maar zelf ben ik van mening dat dat niet echt bestaat. Je hoeft niet een heel goede plantenkennis te hebben om de eerste soorten microvlinders te vinden. Stel je hebt een sering

of wilde liguster in de tuin staan, dan weet ik zeker dat de kans heel erg groot is dat de seringesteltmot *Gracillaria syringella* in jouw tuin voorkomt. Zonder dat je het vlindertje zelf ziet, kan je dit controleren door naar de bladeren te kijken. De rupsen, die in kleine groepjes bij elkaar leven, maken namelijk grote blaasmijnen in de bladeren die uiteindelijk bruin kleuren. Ze leven eerst gezellig met elkaar in het blad. Vervolgens verlaten ze het blad en leven, nog steeds samen, verder in een omgerold blad waarna ze zich verpoppen.

Terwijl je op zoek bent naar de mijnen, is de kans best aanwezig dat je het imago ook tegenkomt: een klein steltmotje met een zilverkleurige grondkleur en bruingele vlekken (zie de voorkant van deze Vlinders). Opvallend is dat ze vrijwel continu draaien met hun sprietjes. Ze kunnen soms in groten getale bij elkaar zitten en zijn voornamelijk rond de schemering actief. Dat is overigens de tijd dat veel soorten microvlinders actief zijn. Loop voor de grap in juni eens langs een beukenhaag en het zal niet lang duren voordat je een heggenbladroller *Archips rosana* gevonden hebt. Deze soort kan overigens op sommige locaties zeer algemeen vliegen. 's Avonds zie je soms honderden vlindertjes boven je heg vliegen terwijl je midden op de dag helemaal niets ziet.

Sommige soorten laten zich als imago zeer weinig zien. Omdat ze verborgen leven, of omdat ze gewoonweg erg klein zijn. Als je niet weet hoe deze soorten als rups leven, is de kans klein dat je ze ooit

Het zoekbeeld om de seringesteltmot in jouw tuin te lokaliseren.

Links: Het zakje dat de rups van de kleine kornoeljegaatjesmaker uit het blad heeft geknipt, waarin hij zich heeft verpoppt.
Rechts: Een imago van de kleine kornoeljegaatjesmaker.

in jouw tuin (of elders) zult zien. Een voorbeeld is de kleine kornoeljegaatjesmaker *Antispila treitschkiella*. Dat is best een lange naam voor een vlindertje van slechts enkele millimeters 'groot'. De imago's worden nauwelijks gezien, maar de vraatsporen van de rupsen des te vaker. Wanneer je in jouw tuin of vlak bij jouw huis een (gele) kornoelje hebt staan (die overigens vrijwel altijd aangeplant zijn, maar wel inheems) zoek dan eens in de bladeren naar lichte blaasmijnen en kleine gaatjes. Wanneer je een gaatje ziet ben je overigens al te laat, want de rups heeft het blad dan al verlaten. Wanneer hij is uitgegeten, knipt hij een klein zakje uit het blad en laat zich dan op de grond vallen om zich te verpoppen. Snel daarna komt het vlindertje tevoorschijn, dat overigens bijzonder fraai is.

We zijn inmiddels een kleine 700 woorden verder en ik heb nog maar een paar soorten behandeld. Dat geeft maar weer aan dat er ontzettend veel te vertellen is over microvlinders die in jouw tuin voorkomen. Het is echt de moeite waard om aan het einde van de middag of begin van de avond rustig door jouw tuin te lopen, en dan te kijken wat er zoal in de buurt van de planten rondvliegt. Hoe meer verschillende inheemse planten in je tuin, hoe meer soorten je kunt verwachten. Het leuke is dat ieder jaargetijde een ander soortenaanbod heeft. Zo kan je midden in de winter verschillende soorten steltmotten en kaartmotten vinden, die overwinteren als imago. Het voorjaar wordt vaak ingeluid door de voorjaarszakdragers die begin maart op mooie dagen in de ochtend door de tuin vliegen. De rupsen leven van korstmossen op bijvoorbeeld bakstenen muren en daarom worden ze vaak in de buurt van huizen gezien. De aankomende maanden is het ook zeker nog de moeite waard om te gaan zoeken naar verschillende soorten microvlinders. Let maar eens extra goed op het kleine spul, dan gaat er een wereld voor je open. ●

Bijzonder uitziende soorten, zoals de panterspitskopmot *Ypsolopha sequella* (boven) en de rode driehoekbladroller *Acleris holmiana* (onder) zijn nu, in augustus, in jouw tuin te vinden.